

ΔΗΜΟΦΩΝ

ΚΩΔΙΚΟΣ : 6325

ΕΤΟΣ 6ο
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ-ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2005
Αρ. Τεύχους 29
ΤΡΙΜΗΝΗ ΕΚΔΟΣΗ
ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ
ISSN 1109-2653

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ:
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΟΙΟΤΙΚΗΣ & ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

“Ο ΔΗΜΟΦΩΝ”

www.dimofon.gr

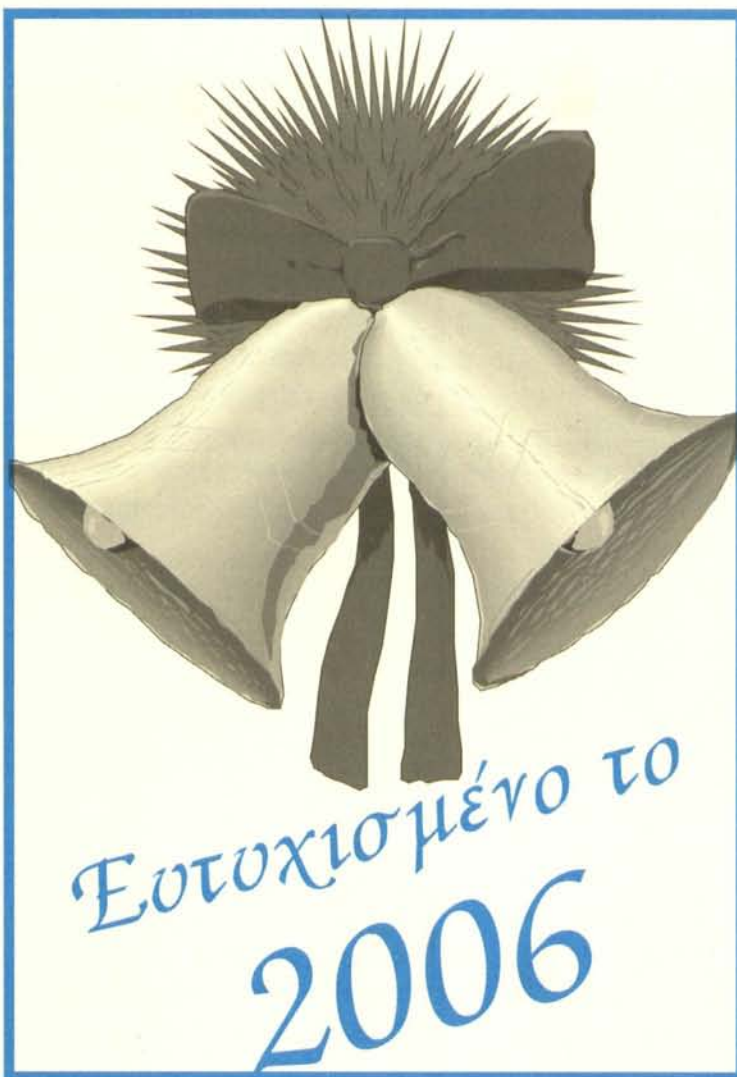
28ης ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 3, 196 00 ΜΑΝΔΡΑ ΑΤΤΙΚΗΣ, ΤΗΛ./FAX:210 55.56.507

e-mail:dimofon@hol.gr, spdesigner2002@yahoo.gr

ALPHA BANK Αριθμ. Λογ/σμού: 168-00-2310062292

(παρακαλούμε να στέλνετε το αντίγραφο της κατάθεσης στο fax του Συλλόγου ή ταχυδρομικώς για ενημέρωση)

“Ο ΔΗΜΟΦΩΝ” ανταλλάσσεται με όλα τα έντυπα πολιτιστικού περιεχομένου

3 ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ

ISSN 1109-2653

ΚΩΔΙΚΟΣ : 6325

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ:

ΣΥΛΛΟΓΟΣ "Ο ΔΗΜΟΦΩΝ"

ΕΚΔΟΤΗΣΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΔΗΜΗΤΡΟΥΛΗΣ
(Κιν.: 6973.004.411)**ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ**ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ
(Κιν.: 6932.260.818)**Ταχυδρομική Διεύθυνση**28ης ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 3
19 600 ΜΑΝΔΡΑ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΤΗΛ. / FAX: 210-55.56.507
e-mail: dimofon@hol.gr
www.dimofon.gr**ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΕΓΓΡΑΦΗΣ****ΜΕΛΩΝ / ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ**
ΚΟΡΟΠΟΥΛΗΣ ΒΑΣΙΛΗΣ
ΚΟΡΟΒΕΣΗ ΕΛΕΝΗ**ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΜΕΛΩΝ****ΙΔΙΩΤΕΣ:** 10 ΕΥΡΩ**ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ/ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ:** 25 ΕΥΡΩ**ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΥΛΗΣ & ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑΣ**ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΔΗΜΗΤΡΟΥΛΗΣ
Πρόεδρος Δ.Σ.**ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ ΠΕΠΠΑ
(ΤΗΛ. FAX: 210 555.82.91)**ΓΡΑΜΑΤΕΙΑ**

ΑΦΡΟΔΙΤΗ ΠΡΟΚΟΠΙΟΥ

ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ-ΕΚΤΥΠΩΣΗΓιάννης Σπαρβέρης
Τηλ.: 210 5555960
e-mail: spdesigner2002@yahoo.grΤα επώνυμα άρθρα εκφράζουν τις απόψεις
εκείνων που τα υπογράφουν.Επιτρέπεται η αναδημοσίευση
άρθρων, υπό την προϋπόθεση
ότι θα αναφέρεται η πηγή τους.

(Η ύλη για το τεύχος <έκλεισε> στις 20/12/2005)

Μεταξύ χρησμών, Λοιμών και καταποντισμών...

Λένε πως οι γιορτές έχουν πάντα αυτήν τη γλυκιά θλίψη της
αθωότητας, της ψυχής που αρνείται πεισματικά να ενηλικιωθεί!!!

Λένε και ξανά λένε.....

Και εγώ κάθε φορά θυμάμαι πως ποτέ δεν είπα τα κάλαντα ως
παιδί, λες και φοβόμουν αυτή την έκθεση! Λες και από τότε,
κολλημένη στο "παιδικό μου απωθημένο", τα "ψέλνω" συχνά και
δεν χάνω ευκαιρία να "εκθέτω" τη ψυχή μου ανελέητα!!!

Αχ, ύστερα τα φωτάκια και οι ευχές που μηχανικά ξεστομίζουμε
και ύστερα γλυκαίνουμε τη "λήθη" στη γεύση του μελομακάρονου
και πασπαλίζουμε χρυσόσκονη τη μοναξιά μας! Της κλείνουμε
πρώτο τραπέζι, της χτυπάμε παλαμάκια και τη "γιορτάζουμε"
δεόντως!!!

Ύστερα σβήνουν τα φωτάκια, μπαίνουν στην άκρη με τα
πλουμιστά στολίδια μας, μπαίνει και η ψυχή ψυχούλα μου στην
κούτα, ως του χρόνου πάλι με το καλό.....Και όλα καλά και όλα
πάλι "εντάξει" στην πλήρη αταξία μας, στην ατμόσφαιρα τη
γιορτινή!

Με διάθεση "μαγική", φοράμε πάλι στα καλά μας ρούχα,
ποζάρουμε στην επισημότητα της στιγμής και κόβουμε απ' την
ρίζα το δεντράκι, που όμως στολίζουμε επιμελώς και με τη δέουσα
προσοχή και ιεροτελεστία μάλιστα!!!

Και καλά κάνουμε, και καλά να είμαστε και να γιορτάζουμε και
ας λένε πως οι γιορτές κουβαλάνε μια θλίψη, ας τους να λένε! Λες
και η ζωή ολάκερη δεν κουβαλάει το δικό της σταυρό....

Ανοίξτε τη ψυχή, την πόρτα στα παιδιά, στην αθωότητα.....
Ξεχάστε για λίγο, ψήστε στη κουζίνα με τα σπιτικά γλυκά, την
πικρή μας καθημερινότητα.... Και έτσι εντελώς γιορτινά, ας
δραπετεύσουμε απ' όλα και ας κρατήσουμε την ευχή και τη
στιγμούλα και έναν "Χριστό" που δέχεται να μπει στο σπίτι μας,
στη ζωή τη ζωούλα μας!!!

Χρόνια μας πολλά και καλά....

Ντία Πανωλάσκου

Η θεολογία των Χριστουγέννων του Αγίου Ιωάννου του Δαμασκηνού.

Του Ιερομονάχου Ιακώβου Κανάκη

Η Γέννηση του Χριστού είναι μία από τις Δεσποτικές εορτές της Εκκλησίας μας. Έχει χαρακτηριστεί Μητρόπολη των Δεσποτικών εορτών καθώς χωρίς την Γέννηση του Χριστού δεν θα είχαμε Βάπτισμα, Μεταμόρφωση, Πάθος, Ταφή, Ανάσταση και Ανάληψη Του.

Η παρθενική γέννηση του Χριστού από την Παναγία αποτελεί ένα μυστήριο μέσα στην Εκκλησία μας, και τα Μυστήρια προσεγγίζονται με πίστη, καλή διάθεση και δεν επιδέχονται έρευνα με την λογική.

Ο πιστός, όσο αγωνίζεται να αποβάλλει από την ψυχή του τα ψυχοφθόρα πάθη, τόσο εισέρχεται στο γνόφο της αποκαλύψεως των Μυστηρίων. Οι Άγιοι ωστόσο της Εκκλησίας μας με τον προσωπικό τους αγώνα και δια της ενισχύσεως του Αγίου Πνεύματος προσεγγίζουν τα μυστήρια αυτά της Εκκλησίας, όπως είναι αυτό της παρθενικής γέννησης του Χριστού, και στην συνέχεια καταγράφουν αυτά τα βιώματα τους, τα οποία και αποτελούν την διδασκαλία της. Απ' αυτά τα συγγράμματα των Αγίων Πατέρων θα προσπαθήσουμε να αντλήσουμε και να καταγράψουμε τη θεολογία της εορτής των Χριστουγέννων που είναι πράγματι πολύ βαθιά, αλλά με συντομία μπορεί να συνοψισθεί στα ακόλουθα.

Ο Χριστός γεννήθηκε προ πάντων των αιώνων από το θεό πατέρα και επίσης γεννήθηκε "εν χρόνω" από την Θεοτόκο Μαρία. Η ενανθρώπιση αυτή πραγματοποιήθηκε από την άμετρη αγάπη του θεού για τον άνθρωπο. Επειδή όμως ο άνθρωπος αμάρτησε, "έπεσε", όπως αναφέρεται στα Πατερικά κείμενα, ο Χριστός σαρκώθηκε λαμβάνοντας την ανθρώπινη φύση, την οποία ανύψωσε μέχρι τον

θρόνο του Θεού Πατρός. Έτσι πιο απλά ο Θεός έγινε άνθρωπος και με αυτό τον τρόπο έδωσε την δυνατότητα στον άνθρωπο να γίνει θεός κατά χάρη. Αυτό είναι το νόημα των Χριστουγέννων, ότι ο χοϊκός άνθρωπος μπορεί να γίνει θεός και να συνυπάρξει αγαπητικά μαζί του και στην επίγεια ζωή του αλλά και στην αιωνιότητα.

Ένα εύλογο και σύνηθες ερώτημα που τίθεται σχετικά με την ενανθρώπιση του Ιησού Χριστού είναι για ποιο λόγο ενανθρώπησε το Δεύτερο πρόσωπο της Αγίας Τριάδος (ο Χριστός) και όχι το πρώτο (ο Πατήρ) ή το τρίτο (το Άγιον Πνεύμα).

Ο Άγιος Ιωάννης ο Δαμασκηνός, ο μεγάλος αυτός Πατέρας και διδάσκαλος της Εκκλησίας μας, έχει απαντήσει στο ερώτημα αυτό. Αλλά, προτού καταγράψουμε τις θέσεις του ιερού Πατρός για το θέμα αυτό, θα πρέπει να σημειώσουμε τα εξής:

Στην ενανθρώπιση του Χριστού δεν ενήργησε μόνο ο Λόγος (Χριστός), ή μόνο ο Πατήρ, ή μόνο το Άγιον Πνεύμα, αλλά ενήργησε όλη η Αγία Τριάδα. Βέβαια ο Λόγος έλαβε ανθρώπινη φύση, ωστόσο ο Πατήρ ευδόκησε την σάρκωση του Υιού Του, αλλά και το Άγιον Πνεύμα συνήργησε, επειδή ο Χριστός συνελήφθη "εν Αγίω Πνεύματι".

Επανερχόμενοι όμως στο ερώτημά μας, και θέλοντας να απαντήσουμε γιατί το Δεύτερο πρόσωπο της Αγίας Τριάδος (ο Χριστός) είναι αυτό που ενανθρώπησε, υπάρχουν τρεις βασικοί λόγοι.

α) Ο πρώτος λόγος είναι γιατί ο Χριστός είναι το πρωτότυπο της δημιουργίας του ανθρώπου. Ο Υιός του Θεού είναι εικόνα του αοράτου Θεού. Ο άνθρωπος δηλαδή είναι δημιουργημένος κατ'

εικόνα Θεού ή καλύτερα κατ' εικόνα του Λόγου. Έτσι του δόθηκε το νοερό και το αυτεξούσιο και ακόμα δημιουργήθηκε τέλειος στις αρετές, όσο βέβαια ήταν δυνατό στην φύση του. Με την παράβαση όμως των εντολών του Θεού εκ μέρους του ανθρώπου, αμαυρώθηκε το κατ' εικόνα και γυμνώθηκε η κοινωνία του με το Θεό. Γι' αυτό και ενανθρώπησε ο Λόγος προκειμένου δηλαδή να ξαναπλάσει τον άνθρωπο και να τον οδηγήσει στο πρότερο κάλλος.

β) Ο δεύτερος λόγος για τον οποίο ενανθρώπησε το Δεύτερο πρόσωπο της Αγίας Τριάδος είναι για να μείνει η ιδιότητά του ακίνητη. Με αυτό θέλουμε να δηλώσουμε ότι το κάθε πρόσωπο της Αγίας Τριάδος έχει μια ακίνητη ιδιότητα. Ο Πατήρ γεννά, ο Υιός γεννάται και το Άγιο Πνεύμα εκπορεύεται εκ του Πατρός. Ο Χριστός λοιπόν που γεννήθηκε από τον Πατέρα προαιωνίως έπρεπε να γεννηθεί από την Παναγία "εν χρόνω". Έτσι, ο Υιός του Θεού γίνεται υιός του ανθρώπου με αποτέλεσμα να παραμένει η ιδιότητα του ακίνητη.

γ) Ο τρίτος λόγος είναι γιατί το Δεύτερο πρόσωπο της Αγίας Τριάδος είναι ο Λόγος του Θεού, που κηρύττει σε μας το θέλημα του Πατρός. Αυτός εμφανίζεται ως άσαρκος στην Παλαιά Διαθήκη (Άγγελος Κυρίου) και ο Ίδιος είναι που εμφανίζεται στην Καινή Διαθήκη σεσαρκωμένος.

Ο Άγιος Συμεών ο νέος Θεολόγος αναφέρει, ότι ο Χριστός είναι η θύρα δια της οποίας εισερχόμαστε στην οικία του Πατέρα και αφού ο Χριστός είναι η θύρα, το κλειδί είναι το Άγιο Πνεύμα. Και τα τρία πρόσωπα της Αγίας Τριάδος ενεργούν τα μυστήρια της Εκκλησίας και βέβαια αυτό της ασπόρου γεννήσεως του Χριστού.

Έγινε φανερό από τα προηγούμενα, ότι η θεολογία και το νόημα της εορτής των Χριστουγέννων είναι υψηλά· ωστόσο μπορούμε και πρέπει να τα προσεγγίσουμε και να τα γευθούμε τις ευλογημένες ημέρες που έρχονται με πνεύμα ταπείνωσης, καλή διάθεση, προσωπικό αγώνα και φυσικά φωτισμό από το Άγιο Πνεύμα.

ΒΙΟΣ
ΚΑΙ ΑΣΜΑΤΙΚΗ ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ
ΤΟΥ ΟΣΙΟΜΑΡΤΥΡΟΣ
ΙΑΚΩΒΟΥ ΤΟΥ ΝΕΟΥ

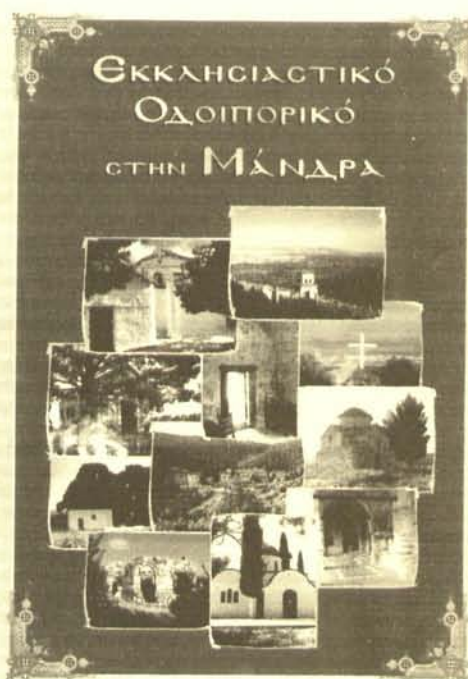
ΤΟΥ ΑΣΚΗΣΑΝΤΟΣ ΕΙΣ ΤΑ ΟΡΙΑ
ΤΗΣ ΕΡΑΣ ΜΟΝΗΣ ΤΩΝ ΙΒΗΡΙΩΝ ΚΑΙ
ΘΕΙΑΣ ΘΕΩΡΙΑΣ ΚΑΤΑΤΡΩΦΕΑΝΤΟΣ
ΕΝ ΤΗ ΜΟΝΗ ΤΟΥ ΤΙΜΙΟΥ ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ ΔΕΡΒΕΚΙΣΤΗΣ

ΜΑΝΔΡΑ • ΑΤΤΙΚΗΣ 2005

Εκδόθηκε ένα καλογραμμένο πόνημα του συντοπίτη μας Ιερομόναχου π. Ιακώβου Κανάκη με θέμα τον βίο & την ασματική ακολουθία του οσιομάρτυρος Ιακώβου του νέου. Το βιβλίο αποτελείται απο 48 σελίδες & όπως αναφέρεται στην αρχή του βιβλίου είναι αφιερωμένο: “με βαθύτατον σεβασμόν & άπειρον ευγνωμοσύνην εις μνήμη της πολυσεβάστου & πολυφιλήτου Ενεργέτιδος & Πνευματικής μου Μητέρας Μακαριστής Ιωάννας Φούντα”. Στον κατανυκτικό εσπερινό της 31^{ης} Οκτωβρίου που τελέσθηκε στον Ιερό Ναό Αγ. Αικατερίνης ο π. Ιάκωβος έκανε την παρουσίαση του βιβλίου & το προσέφερε δωρεά στους παρεβρισκόμενους ενορίτες. Επίσης αποκάλυψε ότι φέρει το όνομα του οσιομάρτυρος Ιακώβου του νέου ο οποίος, όπως και ο ίδιος, κατά κόσμο ονομαζόταν Ιωάννης.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟ ΟΔΟΙΠΟΡΙΚΟ ΣΤΗΝ ΜΑΝΔΡΑ

Κυκλοφόρησε στις αρχές Δεκεμβρίου 2005 το βιβλίο των Κώστα Γιαννόπουλου & Αριστείδη Δούκα με τον τίτλο «Εκκλησιαστικό οδοιπορικό στην Μάνδρα»

Είναι σύμφωνα και με τον τίτλο του, ένα οδοιπορικό στα Μοναστήρια & τα παρεκκλήσια τους, τους Ναούς και τα ξωκλήσια της περιοχής μας, όπου με πολύ σεβασμό και μεράκι καταγράφονται οι θησαυροί που κρύβονται μέσα σ' αυτά & αποτελούν σημαντικά Θρησκευτικά μνημεία για την Μάνδρα.

Είναι όμως και μια αναφορά, στους θρησκευτικούς λειτουργούς που γέννησε η Μάνδρα ή τους φιλοξένησε στην πόλη της, που διακόνησαν με αξιοπρέπεια τους Ναούς μας, ως ελάχιστο φόρο τιμής για την προσφορά τους.

Είναι τέλος και ένας εικονογραφημένος χρήσιμος οδηγός προσφορά στους συμπολίτες μας που πρέπει να υπάρχει σε κάθε σπίτι, καθώς ο αναγνώστης θα μπει μέσα σε όλ' αυτά τα μνημεία και θα έχει την ευκαιρία να θαυμάσει το μεγαλείο της Ορθοδοξίας μας, μέσα από την αξιοθαύμαστη αγιογράφιση και τον πολύτιμο θησαυρό που υπάρχει σ' αυτά.

Το μεγαλύτερο μέρος των αντιτύπων του βιβλίου θα διατεθεί δωρεάν:

- Εις τον Ιερό Ναό των Αγίων Κωνσταντίνου & Ελένης προκειμένου οι εισπράξεις από τις πωλήσεις να διατεθούν ως ελάχιστη συμβολή εις την ανέγερση του Πνευματικού κέντρου
- Εις τον Ι.Ν. των Παλαιοημερολογιτών «Ευαγγελιστού Ματθαίου» δια τις ανάγκες του πολιτιστικού τους κέντρου.
- Εις τα Γυμνάσια & το Λύκειο Μάνδρας δια κάλυψη αναγκών των
- Εις όλους τους Ναούς της περιοχής
- Εις τους Πολιτιστικούς Συλλόγους Μάνδρας & της ευρύτερης περιοχής
- Εις τον Δήμο & την Δημοτική Βιβλιοθήκη Μάνδρας & άλλους φορείς της πόλης μας
- Εις τους γειτονικούς μας Ι. Ναούς, δήμους, βιβλιοθήκες κλπ.

*Ευχαριστήρια επιστολή
των συγγραφέων του βιβλίου
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟ ΟΔΟΠΟΡΙΚΟ ΣΤΗΝ ΜΑΝΔΡΑ
Κώστα Γιαννόπουλου & Αριστείδη Δούκα*

*

Οι Χορηγοί μας

1. ΛΑΤΟΜΕΙΑ «ΧΑΛΥΨ Α.Ε.»
2. Γιώργος Οικονόμου-Οικισμός Αγίου Γεωργίου ΠΑΤΕΡΑ
3. Αργυρίου Χρήστος-Χωματοургικές εργασίες-Μάνδρα
4. Φαρμακείο-Σωτήρης Λουκόπουλος (Στρατ. Ν. Ρόκα 84 Μάνδρα)
5. Μελέτιος Χρ. Μαρούγκας-Καθηγητής (Μάνδρα)

*

Με την ικανοποίηση ότι , οι προσπάθειές μας δεν πήγαν χαμένες και το ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟ ΟΔΟΠΟΡΙΚΟ αποτελεί μια χειροπιαστή πραγματικότητα, εκφράζουμε από το περιοδικό ΔΗΜΟΦΩΝ, για το οποίο ευχόμαστε να έχει συνέχεια και επιτυχίες,

τις θερμές μας ευχαριστίες:

-Στους ως άνω χορηγούς, χωρίς την βοήθεια των οποίων το βιβλίο δεν θα μπορούσε να κυκλοφορήσει.

-Στον πρώην αντιδήμαρχο Μάνδρας Μιχάλη Χατζησίμου & τον πρώην πρόεδρο του δημοτικού συμβουλίου Μάνδρας & νυν Νομαρχιακό Σύμβουλο Θέμη Γιαννικάκη

-Στους φωτογράφους Γιώργο Παπαθεοδοσίου & Μελέτη Στάθη

-Στον Γιάννη Τριαντόπουλο και την Έλλη Χαριτωνίδου-Δούκα και όσους άλλους συνέδραμαν καθ' οιονδήποτε τρόπο στην προσπάθειά μας αυτή , που άρχισε την άνοιξη του 2000 και ολοκληρώθηκε τον Νοέμβριο του έτους 2005 με την έκδοση του βιβλίου που ήδη έχετε στα χέρια σας

-Στις οικογένειές μας τέλος, για την αμέριστη συμπαράστασή τους στην αγωνία μας να ολοκληρώσουμε το βιβλίο και να το θέσουμε στη διάθεση των συντοπιτών μας & βεβαίως

-Στον Χρήστο Καραμπά που είχε τη επιμέλεια του βιβλίου & την υπομονή να περιδιαβούμε όλους τους ναούς και τα μοναστήρια και να τα φωτογραφίσουμε με κάθε προσοχή και λεπτομέρεια ώστε να έχουμε άριστα αποτελέσματα, συμβάλλοντας τα μέγιστα στην εξαιρετική δουλειά και έκδοσή του .

Οι συγγραφείς

Κώστας Γιαννόπουλος και Αριστείδης Δούκας
Μάνδρα 5 Δεκεμβρίου 2005

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΙΣ ΓΕΙΤΟΝΙΕΣ ΤΟΥ 1955

ΤΟ ΛΕΝΑΚΙ

A. ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Οι μοναχικοί άνθρωποι είναι παράξενοι. Παράξενοι μοναχικοί δεν είναι οι χήρες και οι χήροι, που κάποια στιγμή η ζωή τους άφησε μόνους. Είναι αυτοί που επιλέγουν τη μοναξιά, γιατί δεν συμβιβάζονται με τους άλλους ή γιατί οι άλλοι δεν αντέχουν την αδιαλλαξία τους.

Συνήθως τα παιδιά κεντρίζονται με κάθε τι παράξενο και ενστικτωδώς για να το διερευνήσουν το πολιορκούν και το πειράζουν.

Έτσι οι μοναχικοί και γενικότερα οι παράξενοι άνθρωποι γίνονταν στις παλιές κοινωνίες βορά του παιδόκοσμου. Από την μια λοιπόν η διαφορετικότητα του χαρακτήρα τους και από την άλλη τα πειράγματα της ομαδοποιημένης παιδικής σκληρότητας χάραζαν και μορφοποιούσαν την τραγική ή κωμική εικόνα των μοναχικών ανθρώπων της εποχής των μικρών κοινοτήτων της κάθε γειτονιάς.

Μία χαρακτηριστική μορφή μοναχικού ατόμου, που κατοικούσε στο δρόμο μου με τα σπίτια των προσφύγων της μικρασιατικής καταστροφής, ήταν το Λενάκι.

B. ΤΟ ΛΕΝΑΚΙ ΣΤΗ ΔΕΚΑΕΤΙΑ ΤΟΥ 1950

Το Λενάκι ήταν μια ηλικιωμένη κυρία, που σε μας τα παιδιά του 1955 φαινόταν τότε γριούλα. Ήταν ψηλή, αδύνατη έως σκελετωμένη, με κατάλευκο δέρμα, που αναδίπλωνε σε πληθώρα πτυχών και με κορμί στραβωμένο από τα χρόνια. Τα ρούχα της ήταν φτωχά και συντηρητικά, με χρώματα σκούρα ή χλωμά και διακριτικά εμπριμέ, που σημαίνει ότι είχε επίγνωση των χρόνων που κουβαλούσε.

Εκείνο που την έκανε ξεχωριστή, πέρα από την τεράστια μοναξιά της, ήταν ο τρόπος που μιλούσε και συγκεκριμένα η άρθρωση της ομιλίας της. Μιλούσε γρήγορα, μπερδευε τα λόγια και επαναλάμβανε τις συλλαβές, έτσι ώστε να βγαίνουν οι λέξεις σαν άναρθρη φωνή, πολλές φορές ακαταλαβίστικη. Αυτός ήταν ο λόγος, που εμείς τα παιδιά της κολλήσαμε σαν παρατσούκλι τον απόηχο επιφωνήματός της "Αϊαϊγιαγιαγιά".

Μοναδική ανάμνηση της ομιλίας της έμεινε το κατσάδιασμά της στα πειράγματά μας:

Ψ Διόλ -διαολ- διαόλια, τριβόλ -τριβόλ- τριβόλια.

Κάθε αναφορά μας τότε στο πρόσωπό της συνοδευόταν και από χλευασμό με επανάληψη αυτών των δύο λέξεων "διόλ- τριβόλ".

Όμως τις παιδικές συγκυριακές ομάδες, που τις δίνει ο ενθουσιασμός και η ομοψυχία της διασκέδασης και τις μετατρέπει σε μικρές "σπείρες" βασανιστών, τις διακρίνει παράλληλα ένα αντικρουόμενο της σκληρότητας του όρου "σπείρα" φαινόμενο. Μεμονωμένα το κάθε παιδί βγάζει γλυκύτητα και ευγένεια. Αντιγράφοντας τους μεγάλους, που την αντιμετώπιζαν με σεβασμό, της αποδίδαμε και εμείς τον ίδιο σεβασμό, όταν μας φώναζε για θελήματα.

Η συνεργασία της με κάθε παιδί ξεχωριστά ήταν άσογη, γιατί ήταν από την πείρα της γνώσης της παιδικής ψυχολογίας. Ήξερε, ότι δεν πρόκειται να αρνηθούμε τις υπηρεσίες μας, ακόμη και αν μέσα μας αναθεματίζαμε την στιγμή, που μας μάγκωνε, αλλά και ήξερε να αμείβει με τα λιγοστά φραγκάκια της την θυσία του πολύτιμου χρόνου μας, από το διαρκές παιχνίδι.

Έβγαине στην πόρτα της, διάλεγε τον μικρό συνεργάτη της και φώναζε:

--Βουλ Βουλ Βουλ Βουλ (δηλαδή Βούλα) ή

--Μαιρ Μαιρ Μαιρ Μαιρ (δηλαδή Μαίρη).

Η Μαίρη είναι η πολύ καλή μου φίλη Λογαρίδου, η οποία θυμάται, ότι στο ερείπιο μιας τσιμεντένιας βρύσης, ο σκύλος της "Αϊαϊγιαγιαγιά" έριξε κάτω την μικρή Μαίρη. Η φίλη μου εξομολογείται ότι δεν τόλμησε τότε να παραπονεθεί, γιατί ο σκύλος είχε στην καρδιά της ιδιοκτητριάς του την θέση λατρεμένου γιου και θα τον δικαίωνε και γιατί το θέλημα που της έκανε η Μαίρη τακτικά μέχρι το ποτοπωλείο για κονιάκ και ούζο αμειβόταν με μιάμιση δραχμή, που θεωρείτο ρεκόρ παιδικού κέρδους από θελήματα. Άλλωστε και η δραχμούλα, που μας έδινε σαν φιλοδώρημα για τσιγάρα "ΕΘΝΟΣ" ή χύμα δεν ήταν ευκαταφρόνητη.

Η ανάμνηση της Μαίρης δίνει σημαντικά στοιχεία της αναδρομής.

Πρώτα απ' όλα το Λενάκι έπινε πολύ αλκοόλ και κάπνιζε συστηματικά. Μετά είχε έναν σκύλο μεγάλόσωμο με καφέ πλούσιο τρίχωμα και κακομαθημένο που τον έλεγαν Φριξ και τέλος σχεδόν μπροστά από το παράθυρο της, στο πεζοδρόμιο, υπήρχε ένα τσιμεντένιο κολονάκι ύψους περίπου εβδομήντα πόντους, με τετράγωνη διατομή, αλλά καμπύλη κορυφή, σαν σαμάρι.

Το κολονάκι αυτό, παλαιότερα ήταν κοινόχρηστη βρύση. Όταν μπήκε το δίκτυο νερού στα σπίτια η βρύση στέρεψε και το κολονάκι έγινε το αλογάκι των παιδιών. Θυμάμαι το καλοκαίρι που καβαλούσαμε το ζεστό από τον ήλιο τσιμέντο και είχαμε την ίδια θερμοκρασιακή αίσθηση που δίνουν τα καπούλια του αλόγου. Καλπάζαμε με την φαντασία και δοκιμάζαμε πιο ολοκληρωμένη χαρά από τους πραγματικούς ιππείς, γιατί ό,τι κάνεις με την φαντασία είναι και ακίνδυνο.

Για τον Φριξο εμείς τα παιδιά είχαμε αναπτύξει συναισθήματα κακίας και αντιπάθειας, όχι επειδή διεκδικούσε το κολονάκι, αλλά γιατί στην δύσκολη εκείνη εποχή, όπου ακόμα και το χάδι ήταν πολυτέλεια, αυτός είχε εξασφαλίσει

τη λατρεία, τη στοργή και την αγάπη της κατόχου του, η οποία έφτανε σε ακρότητες και υπερβολές. Κάθε απόγευμα την ίδια ώρα τον έβγαζε, κρατώντας τον από το λουράκι, βόλτα. Κατέβαινε τον δρόμο μας μέχρι την πλατεία, έστριβε αριστερά και μετά από δύο οικοδομικά τετράγωνα έστριβε πάλι αριστερά και πάλι αριστερά ολοκληρώνοντας έτσι τον κύκλο μέχρι το σπίτι της.

Σε κάποιο σημείο της διαδρομής συναντούσε τον πλανόδιο τυροπιτά, από τον οποίο αγόραζε μία καυτή μυρωδάτη τυρόπιτα. Κατόπιν έβγαζε από το στόμα του σκύλου το υποχρεωτικό τότε φίμωτρο και του έδινε να καταβροχθίσει την τυρόπιτα. Ήταν η στιγμή που η ζήλια και η κακία μας για το ζωντανό έφτανε στο αποκορύφωμα. Μια ολόκληρη τυρόπιτα πήγαινε εντελώς χαμένη από κάποιον που δεν μπορούσε να εκτιμήσει. Εμείς που λόγω εποχής δεν εισπράτταμε τόση φροντίδα από τους δικούς μας, εάν εισπράτταμε αραϊά και που κανένα φραγκάκι, το αντίτιμό του σε φαγώσιμο είδος το κρατούσαμε όσο έπαιρνε στον ουρανίσκο μας για να βγάλει σε απόλαυση τα λεφτά του.

Γ. ΤΟ ΛΕΝΑΚΙ ΠΡΙΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ

Οι μεγάλοι τότε δεν μπορούσαν να μας εξηγήσουν πόσο ανάγκη έχει ένας μοναχικός άνθρωπος από συντροφιά, για μια ανάσα ζωής δίπλα του, για την ικανοποίηση της προσφοράς σε ότι αγαπάει. Μας εξηγούσαν μόνο όσα ήξεραν γι' αυτό το κοινωνικό λείψανο μιας λαμπρής και ταραχώδους ζωής.

Το Λενάκι ήταν, μας έλεγαν, στα νιάτα της εκτός από καλλονή, μία μεγάλη αοιδός. Τραγουδούσε σε κοσμοπολίτικα κέντρα πολυτελείας της Σμύρνης τα λεγόμενα "Cafe-chantant" και είχε τόση επιτυχία, ώστε λέγεται, ότι η επιρροή της, στους τούρκους αξιωματούχους θαυμαστές της μπορούσε να γλιτώνει Ελληνικές ζωές.

Έζησε μια έντονη ζωή, όπως ζούσαν παλιά οι φτασμένοι καλλιτέχνες, μέσα στα φώτα, τα μετάξια και τα χρώματα. Οι ηχητικές κορώνες, που απαιτούσαν τα άσματα, της κατάστρεψαν την άρθρωση, γι' αυτό και δεν μπορούσε να μιλήσει κανονικά. Τα σαλόνια, η χλιδή και οι σπατάλες την κατάστρεψαν οικονομικά. Ο θαυμασμός και η λαχτάρα των αντρών για το ταλέντο της και τα θέλητρά της την κατάστρεψαν κοινωνικά.

Έτσι τα κύματα της ζωής προσάραξαν το ναυάγιό της στη γειτονιά μας. Ήρθε με τους υπόλοιπους πρόσφυγες της μικρασιατικής καταστροφής από τη Σμύρνη και εγκαταστάθηκε στο ένα από τα δύο δωμάτια μιας ισόγειας προσφυγικής μονοκατοικίας.

Στη μονοκατοικία αυτή, στην αρχή, είχε εγκατασταθεί μία μάνα, που την έλεγαν Έλλη, με τα δύο παιδιά της, τον Σόφο και την Κορνηλία. Δυστυχώς το αγόρι πέθανε και τότε υποχρεώθηκε η μάνα με την κόρη να περιοριστούν σε ένα μόνο δωμάτιο και το άλλο παραχωρήθηκε στο Λενάκι το οποίο είχε δικαίωμα χρήσης της κοινής πλέον τουαλέτας και δικαίωμα περιορισμένης χρήσης της αυλής.

Δ. ΟΙ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΕΣ ΜΟΝΟΚΑΤΟΙΚΙΕΣ

Οι ισόγειες προσφυγικές μονοκατοικίες ήταν επιμήκεις με τα δωμάτια το ένα πίσω από το άλλο σαν βαγόνια τρένου. Στο δρόμο έβλεπε με πόρτα και παράθυρο μόνο το ένα δωμάτιο. Από το δωμάτιο αυτό έμπαινες κατευθείαν με εσωτερική πόρτα στο δεύτερο δωμάτιο. Το δεύτερο δωμάτιο είχε ένα παράθυρο που έβλεπε στο πίσω μέρος του σπιτιού και μία πόρτα δίπλα από το παράθυρο. Η πόρτα αυτή οδηγούσε σε ένα μικρό ημιυπαίθριο χώρο, από τον οποίο με ανεξάρτητη πόρτα έμπαινες στο αποχωρητήριο, δηλαδή σε ένα σκοτεινό δωματιάκι με χωμάτινη καφέ λεκάνη αφόδευσης. Τρεις τέτοιες μονοκατοικίες συνεχόμενες με μεσοτοιχίες είχαν ενιαία κεραμοσκεπή.

Αργότερα σχεδόν όλοι οι κάτοικοι τέτοιων μονοκατοικιών πρόσθεσαν αυθαίρετα σε συνέχεια τωνωματίων, σαν να πρόσθεταν βαγόνια στον συρμό, ένα δωματιάκι μικρότερου πλάτους που χρησίμευε σαν καθιστικό-τραπεζαρία και το οποίο κατέληγε σε άλλο, ακόμα μικρότερο δωματιάκι, που ήταν μαγειρείο με νεροχύτη από μωσαϊκό μαύρου τσιμέντου. Όλο το πίσω μέρος του σπιτιού ήταν μία στενόμακρη αυλή.

Η αυλή, ειδικά στην μονοκατοικία που μοιραζόταν το Λενάκι, είχε είσοδο από τον δρόμο. Στην αρχή της η αυλή αυτή είχε στενό πλάτος, ακολουθούσε σε μήκος όλα τα δωμάτια και επεκτείνεται πέρα και από τα αυθαίρετα. Αυτό σημαίνει ότι το πλάτος της αυλής αυξανόταν σταδιακά μετά το δεύτερο δωμάτιο.

Το Λενάκι κάνοντας χρήση των δικαιωμάτων της, είχε εγκαταστήσει στο πίσω μέρος της αυλής τον σκύλο, ενώ η ίδια αγνάντευε όλη μέρα τον δρόμο από το μοναδικό της δωμάτιο, το οποίο δεν είχε ούτε ύδρευση, ούτε αποχέτευση. Το δωμάτιο αυτό είχε μία ξύλινη πόρτα εισόδου από τάβλες και ένα ξύλινο παράθυρο παρόμοιας κατασκευής. Στον απέναντι τοίχο της εισόδου υπήρχε μονίμως κλειδωμένη η εσωτερική πόρτα επικοινωνίας με το υπόλοιπο σπίτι. Περί το 1955 στο υπόλοιπο σπίτι, στο οποίο είχαν προστεθεί και τα αυθαίρετα κτίσματα και το οποίο είχε είσοδο από την αυλή, έμενε σαν μοναδική κληρονόμος η Κορνηλία με τον σύζυγό της Λουκά Αστερίου.

Το διπλανό προσφυγικό σπίτι, με μεσοτοιχία με το δικό τους, ήταν το πατρικό μου.

Ε. ΕΠΙΠΛΩΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΗΚΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟΥ ΔΩΜΑΤΙΟΥ

Η επίπλωση και η διακόσμηση του μοναδικού δωματίου του Λενιού, απέδιδε απόλυτα την εξαθλιωμένη και ρημαγμένη προσωπικότητά της. Σκοτωμένα χρώματα κουρελαρίας κάλυπταν την ξεχαρβαλωμένη υποτυπώδη επίπλωση. Μπαίνοντας από την είσοδο αριστερά στον τοίχο, δηλαδή σχεδόν μπροστά στην είσοδο, υπήρχε ένα μπαούλο σκεπασμένο με κουρελού, όπου μερικές φορές καθόταν και αγνάντευε τον δρόμο. Συνήθως αγνάντευε από την πολυθρόνα της, που την έβαζε στην σχεδόν πάντα ανοικτή πόρτα, φράζοντας έτσι την είσοδο. Μετά το μπαούλο ήταν μία ξύλινη ντουλάπα, σαν όρθια διπλή κάσα. Στον τοίχο δεξιά στο βάθος ακουμπουμπούσε το μεγάλο πλευρό του σιδερένιου κρεβατιού. Ένα ξύλινο τετράγωνο τραπέζι καλυμμένο με μουσαμά συνέχιζε στον τοίχο. Το τσιμεντένιο πάτωμα ήταν πάντα στρωμένο με κουρελούδες. Σχεδόν κάτω από το παράθυρο ήταν κτισμένος ένας τσιμεντένιος νεροχύτης. Μικρή ποσότητα αποθηκευμένου νερού για λάτρα έδινε ένα τενεκεδένιο δοχείο, κρεμασμένο στον τοίχο, με βρυσάκι χαμηλά κοντά στον πυθμένα. Η τρύπα του νεροχύτη οδηγούσε ελεύθερα τα απόνερα σε έναν μεταλλικό κουβά, τοποθετημένο ακριβώς κάτω από την τρύπα. Όταν ο κουβάς γέμιζε το Λενάκι τον άδειαζε στον δρόμο.

Το άδειασμα του κουβά στον δρόμο ήταν επίσημα γνωστό σε όλους. Άλλωστε σχεδόν όλοι έχυναν απόνερα από μπουγάδες στον δρόμο για να μη γεμίζουν οι βόθροι τους. Σιωπηρά όμως όλοι υποψιαζόμασταν την πλήρη σύσταση των διαλυμάτων που απέβαλε έτσι το Λενάκι, γιατί σίγουρα το βράδυ ήταν έως αδύνατο να κάνει χρήση των δικαιωμάτων της στο κοινόχρηστο αποχωρητήριο, αφού θα έπρεπε να βγει στον δρόμο και να περάσει στην αυλή, της οποίας η πόρτα το βράδυ για λόγους ασφάλειας κλείδωνε.

ΣΤ. ΧΑΡΑΚΤΗΡΕΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ Εκείνη την εποχή μέσα από την μιζέρια και την κακομοιριά έβγαινε υπερηφάνεια αξιοπρέπεια και ανωτερότητα. Το Λενάκι έκρυβε με τεράστια αξιοπρέπεια τις ελλείψεις και τις αδυναμίες της. Είχε την καμαρούλα της άψογα συμμαζεμένη. Η φτώχεια και το ασθενικό φως μιας γυμνής λάμπας έδινε μελαγχολία στο σκηνικό του δωματίου, αλλά η προσοχή και η τάξη στην κάθε λεπτομέρεια έδινε αρμονία στο περιβάλλον.

Η ίδια είχε εξάρτηση από το τσιγάρο και περισσότερο από το ποτό. Έπινε. Το καταλαβαίναμε από τις ποσότητες του αλκοόλ που προμηθευόταν. Ποτέ όμως δεν την είδαμε μεθυσμένη. Ποτέ δεν ήρθε ενώπιον μαρτύρων σε παραλογισμό από το ποτό.

Δεν είχε ούτε έναν δικό της άνθρωπο. Μουσαφίρης δεν κτυπούσε την πόρτα της, ούτε ποτέ γείτονας έκατσε δίπλα της για να συζητήσει, αν και είχε καλές σχέσεις μαζί τους. Όποιος διάβηκε την ορθάνοικτη πόρτα του σπιτιού της ήταν για να την εξυπηρετήσει σε ότι δεν κατάφερνε μόνη της και όχι για να της κάνει παρέα.

Ποτέ δεν παραπονέθηκε για την μοναξιά της, ούτε ζητιάνεψε συντροφιά. Ζούσε σιωπηρά με μία μικρή σύνταξη που είχε εξασφαλίσει από την εργασία της στην περιοχή μας και συγκεκριμένα σε εργοστάσιο μεταξωτών από το οποίο σώζεται μόνο η καμινάδα, στον χώρο που σήμερα βρίσκεται ένα πολυεθνικό πολυκατάστημα και από τα πιάτα που έπλενε σε μία ημιυπόγεια ταβέρνα.

Την περηφάνια της και την αξιοπρέπειά της συναγωνιζόταν σε αξία η ανωτερότητα των γειτόνων. Κανένας δεν την έθιγε και όλοι έκαναν ότι δεν καταλάβαιναν και ότι δεν ήξεραν όσα ήθελε να τους κρύψει από την ζωή της. Υπήρχε τότε σύμπτωση και αλληλοσεβασμός. Ίσως γιατί η κάθε εξόπορτα με τις κάθετες ξύλινες τάβλες στερεωμένες μεταξύ τους με δύο οριζόντιες και μία διαγώνια σαν Ζ έκλεινε μέσα ποικίλα και μεγάλα προβλήματα. Μπορεί σχεδόν όλοι μεταξύ τους να κουβέντιαζαν τα προβλήματα των άλλων, αλλά στον άμεσα ενδιαφερόμενο δεν φανέρωναν την περιέργεια, ούτε τις γνώσεις τους για τα προσωπικά του. Αυτό αν και υποκριτικό, διευκολύνει τις ανθρώπινες σχέσεις και δίνει το περιθώριο στον καθένα να επιβάλει στο περιβάλλον του, όποια εικόνα της παρουσίας του θέλει.

Z. Η ΑΡΧΗ ΤΟΥ ΤΕΛΟΥΣ

Όσο χάλια και να είναι μία κατάσταση, πάντα υπάρχει και χειρότερη. Το Λενάκι έπεσε από το κρεβάτι του και ξανασηκώθηκε, ουσιαστικά ανάπηρη. Ήταν η αρχή του μακρού και άδοξου τέλους της. Μετά το νοσοκομείο δεν ξαναβγήκε από το δωματιάκι της. Μπορούσε να σέρνει το σακατεμένο άσαρκο ποδαράκι της μόνο από το κρεβάτι μέχρι το μπαούλο από το μπαούλο μέχρι τον νεροχύτη και μετά μέχρι την πόρτα για να αδειάζει το κουβαδάκι της στο πεζοδρόμιο πλέον και όχι στο δρόμο. Τότε όμως το πεζοδρόμιό της είχε ήδη τσιμεντοστρωθεί και στην λεία επιφάνειά του τα σαπουνόνερα με διαλυμένα όλα τα κατάλοιπα, δρούσαν σαν λιπαντικό. Όσοι ξέραμε το αποφεύγαμε για να μη γλιστρήσουμε και όχι για λόγους υγιεινής, γιατί η είσοδός μας στο καμαράκι της είχε γίνει εξ ανάγκης συχνότερη. Φώναζε η καημένη όποιον αντιλαμβανόταν ότι την άκουγε, για να ζητήσει κάποια εξυπηρέτηση.

Μια φορά με φώναζε να της φορέσω στο πονεμένο ποδαράκι της μια μακριά χοντρή κάλτσα. Ήμουν παιδί και μέχρι το βράδυ έπλενα τα χέρια μου για να φύγει ή αίσθηση του γέρικου άρρωστου ποδιού. Μόνη μου παρηγοριά ήταν η διαβεβαίωση της μαμάς μου, ότι αυτό που έκανα ήταν πολύ καλό για την ψυχή μου. Αν είναι αλήθεια τότε η μαμά μου και η Κορνηλία θα είναι στον παράδεισο γιατί αυτές συνήθως σαν άμεσες γειτόνισσες της φόραγαν τις κάλτσες. Εμείς τα παιδιά πηγαίναμε μόνο για τα απαραίτητα ψώνια της με πρώτο και κύριο ακάθαρτο οινόπνευμα. Λέγανε τότε ότι το νοσοκομείο δεν της άφησε την οικονομική δυνατότητα να πίνει κονιάκ, έτσι έπινε ό,τι υγρό περιείχε αλκοόλη.

Στα τελευταία στάδια της ζωής της αυτή που την συνέτρεξε και την περιποιήθηκε συστηματικά, ήταν η συχωρεμένη Κορνηλία.

Z. ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Η αυλαία έπεσε για να κρύψει τα σκηνικά και τα κουστούμια της δεύτερης και τελευταίας πράξης ενός έργου, που χωρίς συγγραφέα έδειξε με τον πιο εύγλωττο και συγκλονιστικό τρόπο, το μάταιο, το εφήμερο και το απρόβλεπτο της ανθρώπινης ζωής. Ένας ξεριζωμός και μια προσφυγιά ήταν η έμπνευση της μοίρας για την αντιδιαμετρική αλλαγή των σκηνικών της πρώτης πράξης. Τα βελούδα αντικατέστησαν οι κουρελούδες, τα παριζιάνικα έπιπλα των σαλονιών τα μπαούλα και οι τάβλες, τα μεταξωτά με τα χαρούμενα χρώματα τα μουντά τσίτια, το γέλιο της νιότης η μελαγχολία της δύσης, την ομορφιά η ασχήμια, τον θαυμασμό ο χλευασμός, την χλιδή η μιζέρια, την δόξα η εξαθλίωση, την κοσμικότητα η μοναξιά.

Κανέναν δεν πόνεσε ο θάνατός της. Πονάει όμως η ανάμνησή της που διατηρείται έντονα σε μας τους γείτονές της, γιατί είναι ένα κομμάτι της ιστορίας της γειτονιάς μας, ένα κομμάτι της δικής μας ιστορίας.

Κοιτάμε στον ουρανό μεγάλοι πια εμείς τα τότε παιδιά και ξεχωρίζουμε μια μοναχική ψυχή. Την αναγνωρίζουμε από την μοναξιά της και την χαιρετάμε, όπως τότε οι γονείς μας.

--Λενάκι τι χαμπάρια.

Η ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ ΩΣ ΣΗΜΕΡΑ

Ο τροχός του χρόνου γυρίζει αδιάκοπα. Σε λίγες μέρες ο παλιός χρόνος θα φύγει και θα δώσει τη θέση του στο νέο χρόνο. Σ' όλους τους λαούς η μέρα της Πρωτοχρονιάς γιορτάζεται πανηγυρικά με χαρούμενο το αίσθημα των ανθρώπων, που θεωρούν ότι η πρώτη αυτή μέρα προοιωνίζει αίσιο κι ευτυχισμένο όλο το έτος.

Γ' αυτό κι οι άνθρωποι έχουν αποδώσει διάφορες ιδιότητες και προλήψεις στην ημέρα της Πρωτοχρονιάς και υπάρχουν σε κάθε τόπο σχετικές παραδόσεις από την αρχαιότητα ως τις μέρες μας.

Οι αρχαίοι Έλληνες γιόρταζαν για Πρωτοχρονιά την πρώτη μέρα της άνοιξης, βλέποντας σ' αυτήν την αναγέννηση της φύσης ύστερα από το πέρασμα του χειμώνα. Από το συμβολικό αυτό νόημα, οι αρχαίοι λαοί έπλασαν μύθους και θρύλους και προπάντων οι Έλληνες με την ιστορία της θεάς Δήμητρας και της κόρης της Περσεφόνης, που περνούσε το χρόνο της διαδοχικά τους άλλους έξι στον Άδη, με το σύζυγο της Πλούτωνα.

Με την ιστορία αυτή, οι αρχαίοι μας πρόγονοι συμβόλιζαν τη διαδοχή του καλοκαιριού, οπότε αναγεννιέται και δημιουργείται η ζωή και τον χειμώνα, οπότε η ζωή ατονεί και η φύση μαραίνεται.

Ανάλογος συμβολισμός παρατηρείται και στην αρχαία αιγυπτιακή παράδοση.

Οι αρχαίοι Έλληνες γιόρταζαν μεγαλόπρεπα και με πανηγύρια των Ανθεστηρίων την ημέρα της Πρωτοχρονιάς ενώ εμείς τη γιορτάζουμε μέσα στην καρδιά του χειμώνα.

Με τον καιρό όμως και για περισσότερη εναρμόνιση και τάξη, όλοι σχεδόν οι λαοί παραδέχτηκαν και μετατόπισαν τις διαφορετικές κατά τόπους ημερομηνίες της Πρωτοχρονιάς στη σημερινή πρώτη Ιανουαρίου και για λόγους θρησκευτικούς αλλά και ύστερα από παρατηρήσεις και υπολογισμούς επιστημονικούς.

Υπάρχουν, όμως και σήμερα πληθυσμοί που πανηγυρίζουν χωριστά την Πρωτοχρονιά τους. (Φυλές της Συρίας αναγνωρίζουν για Πρωτοχρονιά την 1η Σεπτεμβρίου).

Στην αρχαία Ρώμη υπήρξε συνήθεια να προσφέρονται δώρα κατά την Πρωτοχρονιά. Οι αρχαιότεροι λαοί έδιναν δώρα στις αρχές των καλενδών του Ιανουαρίου. Αργότερα οι Ρωμαίοι αντάλλασσαν δώρα κατά τις γιορτές της θεάς Αθηνάς, του Κρόνου και των άλλων θεών. Ο Τιβέριος περιόρισε, κατόπιν, την ανταλλαγή των δώρων μόνο κατά το μήνα τον αφιερωμένο στον Ιανό, δηλαδή τον Ιανουάριο.

Αυτή η συνήθεια έμεινε τόσο σεβαστή, ώστε κατά το μεσαίωνα, που ο χρόνος άρχιζε από το Πάσχα, τα δώρα δίνονταν την 1η Ιανουαρίου.

Στην αρχή τα δώρα των Ρωμαίων ήταν απλά και φθηνά: ένα κλαδί λουλουδιού, σύκα, δαμάσκηνα και μέλι. Κατόπιν δίνονταν νομίσματα. Κατά τους νεώτερους ρωμαϊκούς χρόνους προσέφεραν μετάλλια ή πήλινους δίσκους, πάνω στους οποίους ήταν χαραγμένες ευχές.

Στο Βυζάντιο η Πρωτοχρονιά εορτάζονταν με εξαιρετική λαμπρότητα. Οι βυζαντινοί άρχοντες ξεκινούσαν πρωί-πρωί από το ιερό Παλάτιον και πήγαιναν στον ιστορικό ναό της Αγίας Σοφίας, όπου άκουγαν τη θεία Λειτουργία στην οποία χοροστατούσε χρυσοστόλιστος ο Πατριάρχης με όλο το ιερατείο. Μετά τη λειτουργία οι αυτοκράτορες γύριζαν με την ίδια τελετουργική τάξη στο παλάτι, όπου δέχονταν τις ευχές των επισήμων, ενώ έξω ο λαός ζητωκραύγαζε καθώς οι αυλικοί, σύμφωνα με απαράβατο έθιμο, μοίραζαν στους φτωχούς νομίσματα.

Αλλά και στα νεώτερα χρόνια ως τις μέρες μας ο εορτασμός της Πρωτοχρονιάς παίρνει ένα ξεχωριστό χαρακτήρα. Όλοι μας προσπαθούμε με διάφορες συμβολικές πράξεις ν' αλλάξουμε την τύχη μας κι έτσι εξηγούνται, γενικά, τη μέρα εκείνη οι περισσότερες προλήψεις και έθιμα.

Από την παραμονή της Πρωτοχρονιάς τα παιδιά ψάλλουν τα κάλαντα γυρνώντας παρέες - παρέες σε κάθε σπίτι. Το βράδυ της παραμονής το τραπέζι σε κάθε σπίτι είναι στρωμένο με τα καλύτερα φαγητά και γλυκά και όλη η οικογένεια περιμένει με χαρά την έλευση του νέου χρόνου.

Τα παιδιά περιμένουν με ανυπομονησία τα δώρα που θα αφήσει ο Αι-Βασίλης κάτω από το χριστουγεννιάτικο δέντρο. Σε πολλά μέρη κόβεται η πατροπαράδοτη βασιλόπιτα, στην οποία έχουν κρύψει το νόμισμα κι όποιος το βρει μέσα στο κομμάτι του, θεωρείται ο τυχερός του νέου έτους.

Στις παλιές αθηναϊκές βασιλόπιτες, εκτός από το νόμισμα, έβαζαν τυλιγμένα μαζί του κι άλλα μικροπράγματα συμβολικά, όπως ένα μικρό βλαστάρι από την κληματαριά της αυλής, ένα άλλο από τη μουριά κι ένα μικρό ξυλαράκι από γερό δέντρο.

Σε όποιον τύχαινε το βλαστάρι της κληματαριάς σήμαινε ευτυχία και χαρά για όλο το χρόνο. Το κομμάτι της μουριάς σήμαινε πλούτη και τιμές - ίσως γιατί με τη μουριά θρέφεται ο μεταξοσκώληκας, που κάνει το ακριβό μετάξι - και τέλος το σκληρό, γερό ξύλο σήμαινε δύναμη και υγεία.

Την Πρωτοχρονιά, σε μερικά μέρη, πριν αλλάξει ο χρόνος βγάζουν μια εικόνα έξω και ένα ρόδι. Μόλις αλλάξει ο χρόνος πηγαίνουν και παίρνουν την εικόνα και το ρόδι και το φέρνουν μέσα για να κάνει ποδαρικό η εικόνα. Το ρόδι το παίρνουν στην εκκλησία να λειτουργηθεί και μόλις έρχονται στο σπίτι το σπάνε στην εξώπορτα και λένε: "όσα σπυριά έχει το ρόδι τόσα καλά να μας δώσει ο καινούριος χρόνος". Το πρωί της Πρωτοχρονιάς, πιστεύεται ότι πρέπει να πατήσσει το κατώφλι του σπιτιού και να κάνει "καλό ποδαρικό" ένας αγαθών αισθημάτων και τυχερός άνθρωπος για να φέρει τύχη

και στο σπίτι. Γι' αυτό σε μερικά μέρη, καλούν στο σπίτι, πατούν επάνω σε στάχτη, για να διώξουν, όπως λένε, κάθε κακό.

Τη νύχτα της παραμονής της Πρωτοχρονιάς αφήνουν ανοιχτές τις βρύσες, για να τρέχει κι η τύχη εκείνου που τις ανοίγει, όπως τρέχει και το νερό.

Αν σκορπίσουν άμμο στο σπίτι το πρωί της Πρωτοχρονιάς, πιστεύεται ότι θα φέρει ανάλογη προκοπή όλο το χρόνο. Σε μερικά παράλια μέρη το πρωί της Πρωτοχρονιάς γεμίζουν ένα δοχείο με νερό και το ρίχνουν στη θάλασσα. Έπειτα ξαναγεμίζουν το δοχείο με νερό θαλασσινό και ραντίζουν μ' αυτό το σπίτι. Ακόμα παίρνουν από την παραλία ένα βότσαλο και το βάζουν μέσα στο δοχείο της ζύμης. Και το μεν αλάτι συμβολίζει τα απορριπτόμενα κακά του σπιτιού από τα κακά του περασμένου χρόνου, το δε βότσαλο την αφθονία του ψωμιού όλο το χρόνο.

Σε άλλα μέρη η νοικοκυρά του σπιτιού χτυπά ελαφρά στο μέτωπο την οικογένεια της μ' ένα σιδερένιο εργαλείο για να είναι όλο το χρόνο "σιδερένια" δηλαδή υγιείς. Στις αγροτικές περιοχές πιστεύουν ότι, αν το πρωί της Πρωτοχρονιάς ο ουρανός έχει πολλά αστέρια, θα υπάρχει άφθονη ανάπτυξη μεταξοσκωλήκων.

Σε μερικά μέρη της Ελλάδας, μόλις ξυπνήσουν το πρωί της Πρωτοχρονιάς κοιτάζουν τα ψηλότερα βουνά της περιοχής τους για να είναι ευτυχισμένοι και στερεωμένοι σαν τα βουνά όλο το χρόνο και εύχονται να ζήσουν σαν τα "ψηλά βουνά". Λένε μάλιστα ότι, αν κατά το πρωτοχρονιάτικο πρωί τα ψηλά βουνά είναι χιονισμένα, ο χρόνος θα είναι ευτυχισμένος. Αντίθετα αν το πρωί δουν ανάπηρο ή δυστυχισμένο νομίζουν ότι αυτό θα τους βγει σε κακό. Παλιότερα, το πρωί της Πρωτοχρονιάς οι νοικοκυρές πήγαιναν με τις στάμνες τους στη βρύση του χωριού να πάρουν νερό. Έπαιρναν μαζί τους γλυκά που τα άφηναν στη βρύση. Φεύγοντας, αφού έπαιρναν απ' τη βρύση τα γλυκά κάποιας άλλης νοικοκυράς δε μιλούσαν σε καμία άλλη που συναντούσαν στο δρόμο τους. Έτσι έλεγαν πως έπιναν το "αμίλητο νερό".

Αλλά μην ξεχνάμε και τη συνήθεια των ανθρώπων να παίζουν χαρτιά και γενικά τυχερά παιχνίδια την Πρωτοχρονιά. Δοκιμάζουν την τύχη τους και δίνεται η ευκαιρία να ξεγελαστούν απ' την παρηγορία της ελπίδας ενός νέου χρόνου που θα είναι πιο καλός απ' τον παλιό.

Πολλά, λοιπόν, τα έθιμα της Πρωτοχρονιάς και ο εορτασμός της πάντα παίρνει ένα ξεχωριστό, λαμπρό χαρακτήρα, γιατί όλοι μας ελπίζουμε και ευχόμαστε να πραγματοποιηθούν τα όνειρά μας στο νέο χρόνο.

Χρόνια Πολλά!

Ευχές για μια καλή και δημιουργική χρονιά!

Χαρούμενο το 2006!

Παπανικολάου Χ. Γεωργία

(Δασκάλα-Φιλολόγος)

ΛΕΥΚΩΜΑ ΠΕΣΟΝΤΩΝ ΑΓΩΝΙΣΤΩΝ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΜΑΝΔΡΑ ΑΤΤΙΚΗΣ

Εκδόθηκε η εκπονημένη με πολύ φροντίδα και μεράκι εργασία του συμπολίτη μας κ^ω Νικολάου Κόλλια με θέμα "τους πεσόντες αγωνιστές της Εθνικής Αντίστασης από την Μάνδρα Αττικής". Το Λεύκωμα των 40 σελίδων έχει φωτογραφίες από τους αγωνιστές και λίγα λόγια για το πώς έχασαν την ζωή τους.

ΛΕΥΚΩΜΑ ΠΕΣΟΝΤΩΝ ΑΓΩΝΙΣΤΩΝ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΜΑΝΔΡΑ ΑΤΤΙΚΗΣ

Τό μνημείο είναι έργο του Μιχάλη Κόση
Μάνδρα 2005

ΤΑ ΧΑΝΙΑ

Η ΑΤΤΙΚΗ

(2^ο Μέρος)

του Νικ. Λαζάρου

Η Αττική γη "είναι το κομμάτι εκείνο της Ελλάδος, σε σχήμα ανισοσκελούς τριγώνου, το οποίο ευρίσκεται μεταξύ της χέρσου Ελλάδος και της Πελοποννήσου, πλησίον της πλούσιας Εύβοιας και του κατάσπαρτου νήσων Αιγαίου Πελάγους, το οποίον δια των τελευταίων τούτων, των νήσων δηλαδή και των θαλασσινών διεξόδων (Κορινθιακός κόλπος, Αιγαίον πέλαγος), επικοινωνεί δια της Προποντίδος και της Μεσογείου με την Δυτικήν Ασία, Β. Αφρική και την Ν. Ευρώπη".

Εκτός αυτού όμως, βρίσκεται και στον άξονα Βορρά - Νότου, από την Κεντρική Ευρώπη προς τη Μεσόγειο, δια του Αιγαίου και της Πελοποννήσου.

Εκλήθη, "Επιβάθρα της Ελλάδος" και ότι "μόνο ταύτη κατά φύσιν, εστίν ηγείσθαι του γένους".

Για την Αττική, άλλος αρχαίος συγγραφέας γράφει : "ουκ αν αλόγως τις οιοθείη της Ελλάδος και πάσης της οικουμένης, αμφί τα μέσα ωκίσθαι". Ο δε μέγας Πλάτων γράφει πως "την τοιαύτην τοποθεσίαν εθεώρει ως έργον ευνοίας και πρόνοιας του θείου"³⁰..

Ενώ ο Σόλων αναφέρει παράδοσιν κατά την οποίαν "εν Αττική κατώκει προ δέκα χιλιετιρίδων, το κάλλιστον και άριστον γένος παρ'ανθρώποις".

Εξάλλου, "Η γεωλογική της σύστασις, η φυσική κατασκευή, το κλίμα, τα προϊόντα και της ατμόσφαιρας η διαύγεια, συντέλεσαν εις την ευδοκίμησιν των κατοίκων της".

Οι κάτοικοι της, όμως "ήσαν ηναγκασμένοι πολλά να μηχανώνται προς αναζήτησιν των ελλειπόντων και ανταλλαγήν δημιουργημάτων ιδίας τέχνης και επινοήσεως προς προϊόντα άλλων χώρων, μάλιστα δε προς σιτηρά. Διότι η Αττική μόνον κριθήν, ελαίας και σύκα παράγει καλά και πως άφθονα και σταφυλάς".

Η Αττική, όμως ούτε παρήγε ούτε της έλλειπαν μόνο τα όσα παραπάνω αναφέρονται. Παρήγε τα περίφημα πεντελικά μάρμαρα, άργυρο, μόλυβδο και κεραμίτη³¹. Κατά την παράδοσιν δε της περιοχής των Ερυθρών παρήγε και χρυσό, ένεκα του οποίου η Θήβα είχε την μεγάλη ισχύ.

Το λάδι και το μέλι αναφέρονται από αρχαίο συγγραφέα ως τα κύρια προϊόντα της Αθήνας³². Το ίδιο αναφέρει και ο περιηγητής J. Bordier στα 1604, "το τουρκοχώρι η Αθήνα βγάζει το καλύτερο λάδι"³³.

Αυτά τα προϊόντα, στα οποία ο F. Beaujour προσθέτει και το κερί, έφευγαν σε μεγάλες ποσότητες για την Κων/πολη και την Ευρώπη (Μασσαλία - Λονδίνο) και αποτελούσαν εκλεκτά δώρα για φίλους³⁴.

Κι ακόμη, παρήγε προβατόμαλλο και γιδοτόμαρα, που γίνονταν ασκιά για λάδι και μέλι, και τα βελανίδια τα οποία αγοράζονταν ή εξάγονταν στην Ελευσίνα, όπως γράφει ο Sibthorp στα 1794.

Ενώ ο R. Lubenau, στα 1589, αναφέρει ως βασικά προϊόντα της Αττικής, "το μετάξι, το κηκίδι και το περιζήτητο κερί"³⁵.

Και ο Spon μας πληροφορεί πως στα 1673, "πολλαί ταρτάναι, (φορτηγά πλοία) κατέπλεον στον Πειραιά εκ Μασσαλίας δια να εξαγάγουν εκεί ελαίας προς παραγωγήν ελαίου" και πως περίφημες ήταν οι "κολυμπάδες" ελιές της Αθήνας³⁶. Ενώ ο Εντμόντ Αμπού, στα 1853, προσθέτει στα προϊόντα της Αττικής και τα βερούκοκα, τα αμύγδαλα, τα τζίτζιφα, τα ρόδια, τα πορτοκάλια και τα λεμόνια³⁷.

Από τη σχετική βιβλιογραφία αλλά και την παράδοση προκύπτει πως στην Αττική παράγονταν μεγάλη ποσότητα και εξαιρετικής ποιότητας ρητίνη, η οποία φορτωνόταν είτε από τον Πειραιά και την Ελευσίνα, είτε από την Σκάλα των Κοντούρων, δυτικότερα. Κατά δε τους παλαιότερους χρόνους και από τα άλλα λιμάνια της Αττικής.

Η Αττική δεν υστέρησε και στη βιοτεχνία. Μάλιστα, κατείχε την πέμπτη θέση ανάμεσα σε δέκα περιοχές της Ελλάδος, όπως γράφει ο Felix Beaujour στα 1787-1797³⁸.

Αλλά πιο διαφωτιστικός είναι ο Θουκιδίδης για την Αττική της Αρχαιότητας : *"Επεσέρχεται δε δια το μέγεθος της πόλεως, εκ πάσης γης τα πάντα και ξυμβαίνει ημίν μηδέν οικιωτέρα τη απολαύσει τα αυτού αγαθά γινόμενα καρπούσθαι ή τα των άλλων πόλεων"*³⁹. (Με την ίδια ευκολία χαιρόμαστε τα αγαθά που παράγονται στην χώρα μας, -την Αττική- κι εκείνα που παράγονται σε άλλες χώρες). Που σημαίνει δηλαδή πως η διακίνηση των αγαθών, η οποία βασίζεται στο εμπόριο και το ταξίδι, ήταν αέναος ανά τους αιώνες.

Και το ταξίδι προϋποθέτει, εκτός των άλλων, δρόμους και καταλύματα, πανδοχεί, ξενώνες, stabulum, караβάν σαράι και, εν προκειμένω, χάνια !

Οι πόλεις της Αττικής, της παραλίας ή της ενδοχώρας, και μεγάλες και σπουδαίες και πασίγνωστες ήταν στον τότε κόσμο : Αθήνα, Πειραιάς, Μέγαρα, Πλαταιές, Αίγινα, Σαλαμίνα, Ελευσίνα. Οι γειτονικές επίσης πόλεις, Εύριπος (Χαλκίδα), Ερέτρια, Θήβα, Δελφοί, Κόρινθος, σε απόσταση αναπνοής, αποτελούσαν μεγάλα οικονομικά και πολιτιστικά αντερείσματα.

Οι πολίτες τους δε, έμποροι, αλώνιζαν τη Μεσόγειο, και όχι μόνο, κατά μήκος και κατά πλάτος. Στα λιμάνια της Νότιας Ρωσίας παζάρευαν σιτάρι, ξυλεία στον Λίβανο και φίνια, μάλλινα και άλλα υφάσματα στη Μίλητο της Μικράς Ασίας και στη Βενετία⁴⁰. Δεν θα ήταν άτοπο να υποθέσουμε πως οι Παρθενώνες θα ήταν πολλοί και πιο σπουδαίοι, αν δεν είχε ιδίως η υποδούλωση στους Φράγκους και τους Οθωμανούς για 650 συνεχόμενα χρόνια, από το 1204 έως 1821.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

30. Κ. Κωνσταντινίδης, Επιτομή ιστορίας των Αθηνών, εκδόσεις Ελευθερουδάκης, Αθήνα 1930, σελ. 7 - 12.
31. Ομοίως, σελ. 9.
32. Μιχ. Κορδώνης, Ιστοριογεωγραφικά, ό. π., σελ. 192 - 196.
33. Κ. Σιμόπουλος, Ξένοι ταξιδιώτες στην Ελλάδα, τ. Α', σελ. 164 - 165.
34. Ομοίως, τ. Β', σελ. 635 - 645.
35. Ομοίως, τ. Α', σελ. 422.
36. Δημ. Καμπούρογλου, Αναδρομάρης, σελ. 115.
37. Εντμόντ Αρπού, Η Ελλάδα του Όθωνος, ό.π., σελ. 98.
38. Κ. Σιμόπουλος, ό.π., τ. Β', σελ. 691.
39. Θουκιδίδης, Τ.Ι., εκδόσεις Μάλλιαρης - Παιδεία, σελ. 222 - 223.
40. L. Casson, ό.π., σελ. 74.

Συνεχίζεται

*Το Διοικητικό Συμβούλιο
και η συντακτική ομάδα του περιοδικού
“ΔΗΜΟΦΩΝ”
σας Έυχονται καλές γιορτές
και καλή Χρονιά.*

ΝΟΥΒΕΛΑΣ ΕΠΙΛΟΓΟΣ

του Χαράτση Θεωνά

Αγάπη μου, αγάπη μου δεν σου ζητώ συγνώμη
Που εγώ σε καταδίκασα στην μοναξιάς το χιόνι.
Απλοί κομπάρσοι είμαστε πάνω σε μια εξέδρα κάθε ραχούλα της διαδρομής κρύβει και μια ενέδρα.
Δεν ζούμε όσο θέλουμε εμείς αλλά όσο κρατούν οι προβολείς, τα φώτα πάνω σε μας στραμμένα!

ΑΓΝΩΣΤΟΣ ΧΙ

Πρέπει να φύγω όλα είναι επίπλαστα
Πρέπει να ξεφύγω απ' της ζωής τ' αλίπαστα

Πρέπει να αφοδεύσω χαρές και σκιρτήματα
Πρέπει να οδεύσω αλλόκοτα βήματα

Πρέπει ν' ανεμίσω το άσπρο μαντήλι μου
Πρέπει να θρυπαλίσω το αδειανό καντήλι μου

Πρέπει να σε χάσω με δική μου επιλογή
Πρέπει να ξεχάσω πως απέβεις η ιδανική

Πρέπει να απαλείψω απ' την εξίσωση τον χι
Είναι ολοφάνερο πως η επίλυση της αδυνατεί.

Όποιος αγαπάει δεν παιδεύει
Όποιος αγαπάει... εκπαιδεύει!

Τα λάθη είναι ανθρώπινα
Τα εγκλήματα...πανανθρώπινα!

Το Σάββατο 3 Δεκεμβρίου το περιοδικό μας πραγματοποίησε εκδήλωση στο Δημοτικό Θέατρο Μάνδρας με θέμα “Οι θησαυροί και η ζωή των μοναχών στο Αγ. Όρος”. Το θέμα ανέπτυξε προβάλλοντας παράλληλα διαφάνειες ο γέρων Νίκωνας απο την Νέα Σκήτη του Αγ. Όρους.

Την εκδήλωση προλόγισε η φοιτήτρια της θεολογίας κ^α Παρασκευή Τσουργιάννη κάνοντας μια μικρή αναφορά στην ιστορία και την Διοίκηση του Αγ. Όρους.

Στην εκδήλωση παραβρέθηκαν οι ιερείς της πόλεώς μας π. Μακάριος και π. Ιάκωβος, οι δημοτικοί σύμβουλοι κ^α Ιωάννα Διαγγελάκη, Παναγιώτης Παπαϊωάννου, η νομαρχιακή σύμβουλος κ^α Μαίρη Αναγνώστου και ο πρώην Δήμαρχος Μάνδρας κ^{ος} Μελέτης Τσαντίλας.

Απο το αρχείο της οικογένειας Ι. Καλομενίδη

Γραμμένο μια χειμωνιάτικη νύχτα...

(... "μες στη νύχτα του χειμώνα, άνθισε μια ανεμώνη" !...)

...Ξύπνησα "απ' τα άγρια μεσάνυχτα", που λένε... Κι ως συνήθως προσπάθησα να ξανακοιμηθώ, γυρνώντας πλευρό, ξανά και ξανά... Μάταιο το στριφογύρισμα! Και, όπως αποδείχθηκε, καλύτερα έτσι... Γιατί, θέλοντας και μη, άρχισα να σκέφτομαι...

...Πόσον καιρό είχα (την πολυτέλεια!...) να το κάνω αυτό; Από πότε ο φόρτος εργασίας της καθημερινότητας δεν μ' έχει αφήσει να αναπνεύσω ελεύθερα, να ονειρευτώ και να συλλογισθώ;... (Όχι, δεν φταίει πάντα και μόνο "η ζωή" ή και "η άτιμη η κοινωνία" γι' αυτό. Φταίω πρώτα και πάνω απ' όλα εγώ ο ίδιος...)

Σε μακάρισα, ξέρεις, άγνωστέ μου καλλιτέχνη! Εσύ έχεις για δουλειά και καθημερινή ενασχόληση αυτό ακριβώς που εσένα σ' ευχαριστεί και που όλοι μας θα θέλαμε: **Να γεμίζεις αυτή την πόλη, αυτό τον κόσμο, με χρώματα και ομορφιά!**... Σπουδαία δουλειά, στ' αλήθεια!... Μακάρι να μπορούσα να το 'κανα κι εγώ.... Να παίρνεις ένα μονότονο άσπρο καμβά και να τον στολίζεις με σχήματα και χρώματα, με ζωή και συναισθήματα, με καρδιά, την δική σου καρδιά... Να πιάνεις ένα μουντό τοίχο και να τον μεταμορφώνεις...

Θα 'θελα μια μέρα να μου δείξεις κι εμένα να ζωγραφίζω... Έχω στα συρτάρια μου ένα σωρό μπογιές και χρώματα, μα δεν ξέρω πώς να τ' ακουμπήσω... Και **στα συρταράκια της καρδιάς μου έχω ένα σωρό συναισθήματα**, έτοιμα να πάρουν σχήμα και μορφή... (Όχι, χρώμα δεν χρειάζεται να τους προσθέσει κανείς... είναι χρωματιστά από μόνα τους...)

...**Φαντάσου, λέει**, να πάρουμε όλοι μας πινέλα και μπογιές, και με τραγούδια (...Θυμάσαι, βέβαια, πως τα "τραγούδια" έρχονται από την "τραγωδία"! Ίσως να 'ναι η κάθαρσή της, λέω εγώ...) και φωνές, να ξεχθούμε σ' αυτή την γκρίζα πόλη και να γεμίσουμε τον κάθε τοίχο της με σχήματα και χρώματα!... **Φαντάσου, λέει**, να μετατρέψουμε τα "ντουβάρια" σε πολύχρωμες αυλές, σε θάλασσες, σε ονειρικά τοπία... Με τόσο πολύ χρώμα, που και τα λούκια κι οι υδροροές να στάζουνε πολύχρωμα, να σχηματίζονται έγχρωμα ρυάκια...

"Σε μακάρισα", έγραψα νωρίτερα, σε ζήλεψα. Κι εσένα κι όσους έχετε το χάρισμα ετούτο, το θεϊκό... Μα γρήγορα κατάλαβα τον ρόλο όλων μας, τον ρόλο όλων των άλλων, των "μη χαρισματικών" και "μη προνομιούχων"... Και σκέφθηκα πως **όλοι μας μπορούμε κι έχουμε το ίδιο χάρισμα**, μπορούμε να παίζουμε τον ίδιο ρόλο:

...**Φαντάσου, λέει**, να βγάλουμε όλοι μας τα αισθήματα τα όμορφα, που τα 'χουμε κρυμμένα, σαν πολύτιμα, στο βάθος της καρδιάς μας (τόσο που, απ' τον χρόνο, κατάντησαν "είδη μουσειακά"...) και να τα σκορπίσουμε, σαν κομφετί, στους τέσσερις ανέμους... (Παράλογο όνειρο;.. Θα μας φανεί η όλη εκδήλωση σαν καρναβάλι, σαν "μασκαράτα";... Τι κρίμα που φθάσαμε να το θεωρούμε έτσι!...) **Φαντάσου, λέει**, να βρούμε, όλοι μας, εκείνο το κλειδάκι που κάπου κρύψαμε (στην εφηβεία μας, στα παιδικά μας χρόνια;...), εκείνο το κλειδάκι που ανοίγει το συρτάρι της ψυχής μας με τις καραμέλες και τα γλειφιτζούρια τα πολύχρωμα, κι αφού τα βγάλουμε από 'κει μέσα, να τρέξουμε να τα μοιράσουμε, γιορτιάρες μέρες που 'ρχονται, σε όλα τα παιδιά του κόσμου... **Φαντάσου, λέει**, ύστερα, ν' αποφασίσουμε να "ξεκλειδώσουμε" το πρόσωπό μας, το σοβαρό ή και το σκυθρωπό, και να χαμογελάσουμε στον διπλανό μας!... **Φαντάσου, λέει**, ν' αφήσουμε ελεύθερο το χέρι μας ν' αγγίξει αυτό του γείτονά μας, του αδελφού μας, τα δάχτυλά μας να σκουπίσουνε το δάκρυ του πλησίον μας... **Φαντάσου, λέει!**...

...Αναρωτήθηκα:

Ξύπνιος είμαι ή ακόμα ονειρεύομαι;

Μπήκε χειμώνας ή ξημερώνει άνοιξη;

Ετοιμάζομαι να γιορτάσω τα Χριστούγεννα ή οι καμπάνες (της ψυχής μου μόνο, άραγε...) μου σημαίνουν την Ανάσταση;...

Η **Κατερίνα Μουρίκη**. Γεννήθηκε στην Αθήνα. Σπούδασε Χημεία, Στατιστική και παρακολούθησε μαθήματα Οικονομίας στο Πανεπιστήμιο Πειραιά (Ανωτάτη Βιομηχανική Σχολή Πειραιώς). Ασχολήθηκε ερασιτεχνικά με το θέατρο και παρακολούθησε μαθήματα υποκριτικής στην Ομάδα Τέχνης "Πάροδος" του Λάκη Κουρετζή. Εργάστηκε ως Ε.Δ.Τ.Π. στο Γεωργικό Πανεπιστήμιο της Αθήνας στις έδρες Γενικής Χημείας και Οικολογίας.

Στο χώρο της λογοτεχνίας πρωτοεμφανίστηκε το 1984 με το έργο της **"Η μικρή Ριρή επιστρέφει"** για το οποίο τιμήθηκε με έπαινο από τη Γυναικεία Λογοτεχνική Συντροφιά.

Συνεργάστηκε με την Ελληνική Ραδιοφωνία, αλλά και τους τοπικούς ραδιοφωνικούς σταθμούς "Δίαυλος 10" (1992) και ραδιοφωνικός σταθμός Ελευσίνας (1991), όπου παρουσίαζε μαζί με μαθητές, δασκάλους και λογοτέχνες εκπομπές με τίτλους "Παιδικός Γαλαξίας" και "Παιδικές φωνές", αντίστοιχα.

Έγραψε κείμενα για το παιδικό τμήμα της Τηλεόρασης και ήταν εξωτερικός συνεργάτης του Τμήματος Αποδήμου Ελληνισμού του Υπουργείου Παιδείας.

Τα έργα της απευθύνονται σε παιδιά του δημοτικού σχολείου (6-12 ετών).

Έχει γράψει 23 παραμύθια και μυθιστορήματα ενώ περίπου είκοσι διηγήματά της έχουν συμπεριληφθεί σε συλλογές βραβευμένων συγγραφέων και έχουν εκδοθεί από μεγάλους εκδοτικούς οίκους για λογαριασμό του "Κύκλου του Ελληνικού Παιδικού Βιβλίου" και της "Γυναικείας Λογοτεχνικής Συντροφιάς", που είναι οι δύο επίσημοι φορείς του παιδικού βιβλίου στην Ελλάδα. Έχει τιμηθεί πολλές φορές με πανελλήνια βραβεία και επαίνους. Μέσα στο 2005 δύο από τα βιβλία της πήραν έπαινο από τον Κύκλο του Ελληνικού παιδικού Βιβλίου ("Αγάπη χωρίς σύνορα" εκδ. Πατάκης) και την Ελληνική Εταιρεία Χριστιανικών Γραμμάτων ("Γκασμέντ, ο φυγάς με τη φλογέρα", εκδ. Παπαδόπουλος).

Πρώην μέλος του Δ.Σ. της Γυναικείας Λογοτεχνικής Συντροφιάς και πολύ συχνά μέλος επιτροπών κρίσης λογοτεχνικών έργων.

Εξωτερική συνεργάτης και σύμβουλος του πολιτιστικού και επιμορφωτικού τμήματος των εκδόσεων "Άγκυρα" και "Ψυχογιός".

Ταξιδεύει σε όλη την Ελλάδα, καλεσμένη από σχολεία που έχουν μελετήσει τα βιβλία της και κουβεντιάζει με τους μαθητές αναπτύσσοντας μαζί τους δραστηριότητες δημιουργικής γραφής και έκφρασης.

Τις μέρες αυτές κυκλοφόρησε το 23ο κατά σειρά προσωπικό της βιβλίο με τίτλο **"Μία αταξία από αγάπη"** από τις εκδόσεις "Άγκυρα" και σύντομα θα κυκλοφορήσουν τα: "Το πιο ωραίο όνομα..." από τις εκδόσεις Ψυχογιός, και η συλλογή "Παλιά επαγγέλματα" από τις εκδόσεις Κέδρος. Σε πολλά από τα έργα της κάνει αναφορές στην πόλη της Ελευσίνας, όπως "Η αρπαγή της Περσεφόνης και άλλες ιστορίες" από τις εκδ. Άγκυρα, "Αγάπη χωρίς σύνορα" εκδ. Πατάκης, "Παλιά επαγγέλματα" εκδ. Κέδρος.

Είναι παντρεμένη και έχει δύο γιους.

Σχόλιο: Θα μπορούσε κάποιος να αναρωτηθεί: "Πώς και δεν υπάρχουν βιβλία της στα βιβλιοπωλεία της πόλης μας ;"

Η απάντηση είναι απλή και γνωστή: **"ΟΥΔΕΙΣ ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΕΙΣ ΤΟΝ ΕΑΥΤΟΥ ΤΟΠΟΝ"**

Μια Αταξία από αγάπη

Μα υπάρχουν αταξίες που γίνονται από αγάπη; Η ηρωίδα του βιβλίου, με πολύ κέφι και ακόμα περισσότερη φαντασία, θα μας αποδείξει ότι υπάρχουν. Διασκεδάστε και γελάστε με την ψυχή σας με τα καινούρια της κατορθώματα και μάθετε πως η αγάπη, παρότι δεν κοστίζει τίποτα, είναι το πολυτιμότερο αγαθό. Μια ιστορία γεμάτη σκηνές καθημερινής τρέλας! Μια γλυκιά παρέα για τους μικρούς αναγνώστες και ένα ιδιαίτερα χρηστικό δίδυμο για τους γονείς και τους δασκάλους των πρώτων τάξεων του δημοτικού.